

Tillai Aurél

professor emeritus,
Érdemes Művész,
Kossuth-díjas karnagy, zeneszerző
pályájának rövid összefoglalása

- 1) **68 évet** oktatott a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Karán.
- 2) **A pécsi kórusiskola megalapítója.** Tanítványai közül is többen nemzetközi hírnévre tettek szert.
- 3) **69 nemzetközi díjat** szerzett kórusaival Európa legtöbb kórusversenyén.
- 4) Alapítója, művészeti vezetője és elnöke a **Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Fesztiváloknak és Versenyeknek.**
- 5) Ezek révén került Pécsre **1988-ban az Európa Cantat** hatalmas és impozáns rendezvénye elsőként és egyetlenként az akkori szocialista országok közül (24 ország 75 kórusa).
- 6) A pécsi **oratórium** kultusz ápolása 25 éven keresztül (1980-tól napjainkig). **130 közös fellépés a Pécsi (Pannon) Szimfónikusokkal** bel- és külföldön egyaránt. A legjelentősebb oratóriumok bemutatása *Monteverdi Vesprojától Stravinsky Zsoltárszimfóniájáig.*
- 7) **Lemezfelvételek: 15 önálló CD**
- 8) **Hangversenyutak** Európa legtöbb országában, kül- és belföldi **rádió- és TV-felvételek.**
- 9) **Zeneszerzés:** Kórus- és kamaraműveket ír. Előbbieket országosan éneklük. Megjelentek a Zeneműkiadónál, NPI-nél, különböző gyűjteményekben és önálló kötetben, továbbá lemezeken, szerzői CD-n.
- 10) **Kurzusokat** tartott a **Magyar Rádió** és a **Brüsszeli Rádió kórusaival** (felvételek és koncertek), nemzetközi **atelier**-ket vezetett, nemzetközi versenyeken vett részt **zsűritagként** vagy elnökként.
- 11) **Közélet:**
 - Kórusok és Zenekarok Országos Szövetsége - KÓTA - tiszteletbeli elnöke,
 - Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Fesztiválok elnöke
 - Pécsi Nevelők Háza Egyesület elnöke, majd elnökségi tagja
 - Pécs-Baranyai Kórus és Zenekari Szövetség elnöke
 - Pécs M.J. Város önkormányzati képviselője (1990-1998)
 - „Tüke” Alapítvány Kuratóriumának tagja
 - „Pécs Hangversenyteremért” Alapítvány kurátora, az alapítvány megszűnéséig
- 12) **Kitüntetések:**

Liszt Ferenc-díj 1982, SZOT-díj 1986, Janus Pannonius-díj 1980, Grastyán-díj 1996, Millecentenárius-díj 1996, Kodály Emlékérem 1976, Ars Juris Nívódíja 1995 , Pécs Város Művészeti díja 2005; 2005. szeptember 24-én vette át kórusával, a Pécsi Kamarakórusral a Magyar Örökség-díjat, 2005-ben a Nevelők Háza Egyesület (Pécs polgármestere, a Baranya Megyei Közgyűlés

elnöke, a PTE rektora, a Magyar Országgyűlés elnöke és a KÓTA elnöke ajánlásával) Kossuth-díjra terjesztette fel, amelyet akkor nem ítéltek meg neki, Weiner Leó-díj (2006), (Pro Civitate (2009), Csokonai Vitéz Mihály alkotói díj (2010), **Érdemes művész (2013)**, Pécs díszpolgára (2013), **Kossuth-díj (2016)**

Részletezve

1. Tanári munkája

1952-ben tanársegéd, majd a későbbiekben adjunktus, docens, főiskolai tanár a Pécsi Tanárképző Főiskolán, majd annak a pécsi Janus Pannonius Tudományegyetemmé (később Pécsi Tudományegyetemmé) alakulása után egyetemi professzor. 2000-től professor emeritus. Jelenleg is oktat. Fő tárgyai: karvezetés és zeneelmélet. 44 éven keresztül vezette a Pécsi Egyetemi Kórust. Karvezetés tankönyvet, tanulmányokat, cikkeket ír. Többször részt vett tantárgyi, ill. oktatási reformokban. Tanítványai jelentős szerepet töltenek be a Dunántúl kórusmozgalmában, zenei életében.

2. A „pécsi kórusiskola” kialakításában tanárainak és kollégáinak hatását elegyítette saját tehetségével és kísérletező kedvével. Vezénylésében *Párkai István*, kórusainak jellegzetesen hajlékony és színes hangzásvilágában *Vági Istvánné* és *Kardos Pál*, a betanítás igényességében és előadó-művészetének magas fokú átéltségében *Bárdos Lajos* hatása mutatkozik meg.

Pécs-Baranyában és a Dunántúlon működő karvezetők többsége tanítványa és egyben kórustagja volt. Néhány **kiemelkedő tanítványa (jelenlegi vagy volt kórustagja):**

Kertész Attila (Bartók Leánykar, Kodály Zoltán Gimnázium Vegyeskar), **Kamp Salamon** (Debreceni Kodály Kórus, Deák téri „Lutheránia”, Pécsi Egyetemi Kórus), **Dr. Lakner Tamás** (Pannon Volán Zrt. Bartók Béla Férfikara, Szélkiáltó Együttes), **Lovrek Károly** (Fehérvári Leánykar), **Nagy Ernő** (Mecsek Kórus, Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnázium Vegyeskara) **Dr. Szabó Szabolcs** (Komlói Pedagógus Kórus, Leőwey Klára Gimnázium Leánykara), **Dr. Kutnyánszky Csaba** (UniCum Laude Énekegyeüttes), **ifj. Dobos László** (Bach's Singers), **T. Merácz Ágnes** (TVT Zenei Általános Iskola Gyermekkara), **Halmi Gábor** (Szigetvári Tinódi Vegyeskar), **Dr. Hoppál Péter** (Pécsi Református Gimnázium Vegyeskara, Mohácsi Vegyeskar), **Horváth Ernő** (Balatonfüredi Gyermekkar), **Kópicz József** (Komlói Munkáskórus), **Kunváriné Okos Ilona** (Mátyás király úti Zenei Általános Iskola), **Balázs Magdolna** (Pécsi Evangélikus Kórus), **Stargl Szilvia** (Bonyhádi Vegyeskar) stb.

3. Kóruassikerek, nemzetközi díjak

- Pécsi Egyetemi Kórus vezetője 1956-2000
- Mecsek Kórus vezetője 1965-1982
- Pécsi Kamarakórus alapítója és karnagya 1958-tól napjainkig

a) Versenyek

62 díj – közülük számos 1. díj vagy nagydíj - az alábbi nemzetközi versenyekről:

Itália: Arezzo, Gorizia, Roma, Pordenone; **Ausztria:** Spittal; **Svájc:** Neuchatel; **Írország:** Cork; **Franciaország:** Tours; **Belgium:** Neerpelt, Knokke-Heist; **Németország:** Hannover; Marktoberdorf; **Finnország:** Tampere; **Bulgária:** Várna, Szófia **Görögország:** Preveza, **Horvátország:** Zadar, **Macedónia:** Ohrid **Magyarország:** Debrecen, Budapest

Továbbá a **BBC „Let the People Sing”** (Háromszor is 1. díj),

b) Külföldi hangversenyutak az alábbi országokba:

A, B, BG, CH, CR, CZ, D, DDR, E, EIR, F, GR, I, L, NL, PL, RO, S, SK, SLO, SF, YU

c) Rádió- és TV-felvételek

Róma, Torinó, Milanó, Assisi, Brüsszel, Brügge, Antwerpen, Köln, Hannover, München, London, Vittoria, Bern, Klagenfurt, Stockholm, Helsinki

Magyar Rádió (Névjegy - Tillai Aurél karnagy), **MTV** (Crescendo c. film a Pécsi Kamarakórusról), **Duna TV** (Tálatum – Tillai Aurél portréfilm) **Pécs TV** (Róma 2000 és a Gorizia-Triest c. filmek, Tillai Aurél 70 éves portréfilm), **Hír Tv** (Családmesék – a Tillai család bemutatása), valamint **Jó ez a fény!** címmel 6 részes film készült a Pécsi Kamarakórus 50 évéről (Operatőr: Kismányoki Károly).

4. Filharmóniai oratórium koncertek

Az egyesített **Pécsi Egyetemi Kórus** és a **Pécsi Kamarakórus 25 éven keresztül** – Tillai Aurél karigazgatói betanításában – az alábbi oratóriumokat adta elő Pécsen, Magyarországon és külföldön (* az aláhúzottakat Tillai Aurél /is/ vezényelte):

Monteverdi: Vespro, **Bach:** h-moll mise, János passió, Máté passió, Magnificat, Reformáció-kantáta, Wachet auf-kantáta, Actus tragicus **Vivaldi:** Gloria, **Händel:** Judas Makkabeus, Dixit Dominus, **Haydn:** Évszakok, Teremtés, Nelson mise, Harmonie Messe, **Mozart:** Requiem, c-moll mise, Szabadkőműves kantáta, Thamos, Egyiptom királya, **Beethoven:** IX. szimfónia, **Rossini:** Stabat mater, **Donizetti:** Requiem, **Bruckner:** Te Deum, **Liszt:** 13. Zsoltár, **Fauré:** Requiem, **Mendelssohn:** 42. Zsoltár, **Brahms:** Német Requiem, **Verdi:** Négy szent ének, **Berlioz:** Requiem, **Dvořák:** Stabat mater, Requiem, **Debussy:** Szent Sebestyén vértanúsága, **Poulenc:** Stabat mater **Stravinsky:** Zsoltárszimfónia, **Orff:** Carmina burana, Catulli carmina **Kodály:** Psalmus Hungaricus, Budavári Te Deum, Missa brevis, Laudes organi, Magyar mise, **Kósa:** Bikasírató, **Hidas:** Requiem, **Orbán:** Missa Quarta, **Vajda:** Via crucis

Karmesterek, karnagyok, akikkel együtt dolgozott: Moshe Atzmon, Bárdos Lajos, Larissa Bodyako, Pierre Cao, Breitner Tamás, Gál Tamás, Edmond Colomer, Erdei Péter, Erdélyi Miklós, Melles Károly, Eckart Gasser, Alberto Gau, Hamar Zsolt, Joó Árpád, Steffano Martinotti, Ménesi Gergely, Nicolas Pasquet, Párkai István, Jean-Paul Penin, Hans Richter, Marc Trautmann, Vashegyi György, Willi Träder, Jacob Werner, Howard Williams.

Közös turnék a Pécsi Szimfonikusokkal: Ausztria, Svájc, Belgium, Hollandia, Luxemburg, Olaszország, Franciaország

Egyéb filharmóniai hangversenyeken velük együttműködő orgonisták, zongoristák: Bánky József, Baróthy István Elekes Zsuzsa, Ella István, Falvay Sándor, Forgó György, Gerő Pál, Halász Béla, Hollay Keresztély, Király Csaba, Körmendy Klára, Lehotka Gábor, Máté János, Némethy Attila, Peskó György, Virágh Endre, Jacob Wittwer, Jacob Werner, Kistétényi Melinda.

5. Hanglezemefelvételek

Monteverdi: Messa, Magnificat 1980 Hungaroton SLPX 12168
I vaghi fiori XVI. sz. olasz madrigálok 1984 Hungaroton SLPX 12446, 1995 HCD 4006
Zoltán Kodály: Choral Works 1986 BNL 112613 (Franciaország)
Joseph Haydn: Die Schöpfung (dir. Moshe Atzmon) 1990 BIS CD 493-494
Lajos Bárdos: Oeuvres polyphoniques 1990 BNL 112779 (Franciaország)
An Ode for Music – Kodály kórusművei 1990 Hungaroton HCD 31524
Bárdos – Kodály – Bartók 1995 DHE-95001 (Franciaország)
J.G. Lickl: Requiem, Missa solemnis 1996 (dir. H. Williams) LC 1083
Csodafiú-szarvas: Antológia Kodály utáni magyar szerzők műveiből 1997 DLCD 082
Négy évszázad kórusai 1999 DLCD 134
Béla Bartók: Choral music 2000. SOMMCD 216 (Anglia)
Ezer év kórusa 2001 DLCD 165
Masters of Romantic Music 2001 DLCD 182
Larghetto nostalgico – Tillai Aurél válogatott művei 2002 DLCD 2002
Laudes organi – Kodály's Church Music 2004 DLCD 244
Magyar és francia kórusmuzsika a XX. századból P.2008.
Két szerzői lemeze jelent meg:
1/ Tillai Aurél kórusművei pécsi kórusok előadásában (1988 Pannonton)
2 /Larghetto nostalgico. Vonósnégyes és 16 kórusmű

6. **Nemzetközi atelier-vezetés:** Brügge, Gent, Marktoberdorf, Visegrád, Kecskemét, Budapest, Pécs (PÉCS CANTAT)
Zsűrizés: Gorizia (4-szer), Regensburg, Nyitra, Lahti, Budapest, Debrecen, Pécs, Komló
Vendégkarnagság: Kétszer 3 hetes kurzus a Magyar Rádió Kórusával, a Brüsszeli Rádió (BRT) kórusával (felvételek, koncertek) nyári kurzusok a Nemzetközi Kodály Intézetben, Békéstarhoson (Gulyás György) stb.

7. Zeneszerzés

Kórus- és kamaraművek. Művei megszólalnak iskolai és felnőtt kórusok előadásában, fesztiválokon, rádióban, hanglezemeken, filharmóniai hangversenyeken. Megjelentek a Zeneműkiadó, Musica Edition, NPI, KÓTA, Baranya Megyei Önkormányzat kiadásában, egyházi és világi gyűjteményes kiadványokban

Önálló kötetek:

16 kórusmű (Pannonton)
36 KÓRUSMŰ - (2010 Pro Pannonia Kiadó – ISSN 02374277)
Fons amoris - húsz egyházi vegyeskar (2015 Nevelők Háza Kórusalapítvány – ISMN 979 0 801666 40 6)
Tavaszdik – 26 egyzeneműkar (Pro Pannonia Kiadó 2019) ISSN 0237 4277

Oratórikus művek:

Missa Brevis	("Tüke mise") Kórus, 4 szólista (SATB), kamaraegyüttes
115. zsoltár	Kórus, 4 szólista, szimf. zenekar, orgona (ad.lib.)

Zsoltárkantáta I.

Kórus, S. szóló, kamara együttes

Zsoltárkantáta II.

Kórus, 4 szólista, szimf. zenekar, orgona

A 42. genfi zsoltár

Kórus, 3 szólista, Fl., Trb., Archi , orgona

Te Deum

Kórus, 2 szólista, szimf. zenekar

Dicsőítő ének (Te Deum II.)

Kórus, szimf. zenekar

Reformáció kantáta (2017)

Kórus, bariton szóló, szimf. zenekar

Missa secunda (2018)

Kórus, szimf. zenekar

Trianon-zsoltár (2020)

Kórus, bariton szóló, szimf. zenekar

Kamara művek:

Vonósnégyes I, II,

Fuvola szonatina

Pécs, 2023. november 23.

Tillai Aurél